

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра фінансів

(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ (ПІБ)
« _____ » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне фінансове право: фінанси та кредит

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності _____ 293 "Міжнародне право"
(шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня _____ першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми _____ 293.00.01 "Міжнародне право"
(шифр і назва освітньої програми)

Київ – 2022

Розробник:

доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор
кафедри фінансів
Венгер Віталій Васильович

Викладач:

доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор
кафедри фінансів
Венгер Віталій Васильович

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол від 01.09.2022 р. № 1

Завідувач кафедри _____ _____ (Сосновська О.О.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником
освітньої програми 293 “Міжнародне право”)
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої програми _____ _____ Братко І.В.
(підпис)

Робочу програму перевірено
01.09.2022 р.

Заступник директора/декана _____ _____ Казак О.О.
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 кредитів / 60 години	
Курс	3	
Семестр	5,6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Самостійна робота	18	
Форма семестрового контролю	залік	

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси та кредит» є формування у майбутніх фахівців з міжнародного фінансового права сучасного економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку сучасних фінансових і кредитних відносин суспільства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- функціонування фінансового механізму;
- класифікацію фінансових проблем, які виникають у державі на сучасному етапі розвитку;
- можливості застосування основних положень теорії фінансів до обґрунтування напрямків розв'язання проблем, які виникають;
- характеристику основних форм та видів кредиту;
- головні складові кредитної і банківської системи;
- методи грошово-кредитної політики Центрального банку;

вміти:

- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи;
- аналізувати, поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку;
- прогнозувати майбутній розвиток фінансових відносин;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру тощо;
- аналізувати поточну інформацію про заходи монетарної політики і прогнозувати її наслідки для економіки в цілому.

Програмні компетентності:

ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ФК-1 Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці.

ФК-5 Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

ФК-6 Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питання міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-7 Здатність до юридичного супроводу основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної взаємодії.

ФК-8 Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загально-юридичних питань.

Додаткові фахові компетентності спеціалізації:

ДФКС Здатність забезпечувати юридичний супровід основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної взаємодії (зокрема, готувати тексти договорів та надавати їм правову експертизу).

Уміння вести професійну дискусію з міжнародно-правових і загальноюридичних питань у сфері міжнародних економічних відносин, з питань захисту навколишнього середовища та приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом.

Уміння приймати участь в переговорному процесі, пов'язаному з регулюванням міжнародних приватноправових відносин з питань інвестування, фінансування, міжнародних перевезень та зовнішньоекономічної діяльності в рамках колективної роботи фахівців різних спеціальностей.

Здатність до юридичного супроводу основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної та фінансової взаємодії.

Уміння розробляти та укладати правові документи та договори (контракти), передбачені національним законодавством та міжнародним правом, при регулюванні приватноправових відносин з іноземним елементом та здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Уміння застосовувати на практиці законодавство України при врегулюванні господарських приватноправових відносин з іноземним елементом.

Уміння застосовувати на практиці знання з процедур провадження та ведення справ у судах загальної юрисдикції, спеціалізованих судах та міжнародному комерційному арбітражу у справах, ускладнених іноземним елементом.

Здатність застосовувати знання у врегулюванні фінансових відносин на міжнародному та національному рівнях.

Демонструвати знання у сфері правового регулювання відносин у сфері міждержавного співробітництва з митних питань.

Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль 1. Значення фінансів та податкової системи. Розкриття суті бюджету та бюджетної системи.							
Тема 1. Соціально-економічна сутність та функції фінансів	6	2	2				2
Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм	6	2	2				2
Тема 3. Бюджет і бюджетна система України	8	2	2				4
Тема 4. Податкова система держави	8	2		2			4
Модульний контроль	2						2
Разом	30	8	6	2			12
Змістовий модуль 2. Функціонування кредиту в ринковій економіці.							
Тема 5. Кредит у ринковій економіці.	6	2		2			2
Тема 6. Форми та види кредиту. Кредитні системи	6	2		2			2
Тема 7. Поняття державного кредиту	6	2		2			2
Модульний контроль	2						2
Разом	20	6		6			6
семестровий контроль	10						
Усього	60	14	6	8			4

Примітка: слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Значення фінансів та податкової системи. Розкриття суті бюджету та бюджетної системи.

Тема 1. Соціально-економічна сутність та функції фінансів

Поняття фінансів. Історичні етапи становлення та розвитку фінансів. Специфічні сфери фінансів. Функції фінансів. Фінансові відносини підприємницьких структур. Фінансовий механізм управління підприємством. Фінанси некомерційних установ та організацій.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм

Поняття фінансової системи. Форми фінансових відносин. Структура фінансової системи. Фінансова система України. Національний банк України. Фінансова політика: зміст, завдання та основні напрямки. Фінансовий механізм: поняття та склад. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.

Тема 3. Бюджет і бюджетна система України

Бюджетна система і бюджетний устрій. Принципи побудови бюджетного устрою України. Бюджетний процес. Бюджетне планування та прогнозування. Суть та значення дотацій. Міжбюджетні відносини.

Тема 4. Податкова система держави

Сутність, призначення та функції податків. Класифікація податків. Основні види податків та механізм їх обчислення. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова політика: поняття та її напрямки.

Змістовний модуль 2. Функціонування кредиту в ринковій економіці

Тема 5. Кредит у ринковій економіці.

Необхідність та сутність кредиту. Економічні відносини між кредитором і позичальником. Кредитні відносини між фізичними особами. Кредитна угода. Роль кредиту в умовах ринкової економіки. Функції кредиту.

Тема 6. Форми та види кредиту. Кредитні системи

Форми та види кредиту. Кредити з фіксованою відсотковою ставкою, плаваючою відсотковою ставкою, сплатою відсотків одночасно з отриманням кредиту (дисконтний кредит). Суть та значення кредитних систем.

Тема 7. Поняття державного кредиту

Суть і значення державного кредиту. Класифікація державних позик. Фідуціарні позики. Вихід України на міжнародний фінансовий ринок.

Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	3	3
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	4	4	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	4	40	3	30
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом				93		76
Максимальна кількість балів:			169			
Розрахунок коефіцієнта:			169 / 100= 1,69			

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I			
Значення фінансів та податкової системи. Розкриття суті бюджету та бюджетної системи			
1	Соціально-економічна сутність та функції фінансів	2	5
2	Фінансова система та фінансовий механізм	2	5
3	Бюджет і бюджетна система України	4	5
4	Податкова система держави	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			
Функціонування кредиту в ринковій економіці			
5	Кредит у ринковій економіці	2	5
6	Форми та види кредиту. Кредитні системи	2	5
7	Поняття державного кредиту	2	5
Разом		18	35

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2, 3, 4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 5, 6, 7 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – залік. Виставляється на останньому занятті за кількістю набраних в семестрі рейтингових балів (в межах 100).

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

У 5 семестрі передбачається залік. У 6 семестрі питання з 2 модулів дисципліни «Фінанси та кредит» входять до загального блоку «Міжнародне фінансове право», за яким передбачено екзамен.

Орієнтовний перелік питань, які виносяться на екзамен:

1. Поняття фінансів.
2. Історичні етапи становлення та розвитку фінансів.
3. Функції фінансів.
4. Фінансовий механізм управління підприємством.
5. Фінанси некомерційних установ та організацій.
6. Поняття фінансової системи.
7. Форми фінансових відносин.
8. Структура фінансової системи.
9. Фінансова система України.
10. Національний банк України.
11. Фінансова політика: зміст, завдання та основні напрямки.
12. Фінансовий механізм: поняття та склад.
13. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.
14. Бюджетна система і бюджетний устрій.
15. Принципи побудови бюджетного устрою України.
16. Бюджетний процес.
17. Бюджетне планування та прогнозування.
18. Міжбюджетні відносини.
19. Сутність, призначення та функції податків.
20. Класифікація податків.
21. Основні види податків та механізм їх обчислення.
22. Податкова політика: поняття та її напрямки.
23. Необхідність та сутність кредиту.
24. Роль кредиту в умовах ринкової економіки.
25. Функції кредиту.
26. Форми та види кредиту.

27. Суть і значення державного кредиту.
 28. Класифікація державних позик.
 29. Вихід України на міжнародний фінансовий ринок.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	36-59
F	0-35

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 60 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 6 год., практичні заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 4		
Назва модулів	Значення фінансів та податкової системи. Розкриття суті бюджету та бюджетної системи – 93 бали				Функціонування кредиту в ринковій економіці – 76 балів		
Теми лекцій	Соціально-економічна сутність та функції фінансів	Фінансова система та фінансовий механізм	Бюджет і бюджетна система України	Податкова система держави	Кредит у ринковій економіці	Форми та види кредиту. Кредитні системи	Поняття державного кредиту
Теми практичних занять	Соціально-економічна сутність та функції фінансів	Фінансова система та фінансовий механізм	Бюджет і бюджетна система України	Податкова система держави	Кредит у ринковій економіці	Форми та види кредиту. Кредитні системи	Поняття державного кредиту
Самостійна робота	20 балів				15 балів		
Поточний контроль	МК – 25 балів				МК – 25 балів		
Загалом	169, коефіцієнт переведення у 100-бальну шкалу				169/ 100 = 1,69		

Рекомендована література

Базова література

1. Фінансове право України: навчальний посібник. [М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський]. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.
2. Політило М.П. Хома І.Б., Чубка О.М., Ярошевич Н.Б., Якимів А.І. Фінанси, гроші та кредит: Навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000. 2022. 234 с.
3. Міжнародні фінанси та фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань і самостійної роботи студентів спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. В. Лебідь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 48 с.
4. Viblyi P.I. Financial regulation of investment activities of corporate structures: Monograph. Lviv: SPOLOM, 2022. 164 p.
5. Слободянюк О. В. Фінанси, гроші, кредит: практикум для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / О. В. Слободянюк, В. О. Котлубай, Г. Ю. Лазарева, І. Ф. Примаченко. Одеса : НУ «Одеська юридична академія», 2021. 106 с.
6. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
7. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання: монографія; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2020. 440 с.
8. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
9. Вайцеховська О. Р. Міжнародний фінансовий правопорядок: теоретичні засади та сучасний стан розвитку: монографія; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Чернівці : Друк Арт, 2019. 560 с.
10. Коваленко Д.І. Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2019. 578 с.
11. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Тимохова Г. Б.: Нар. укр. акад. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 592 с.
12. Щетинін А. І. Гроші та кредит: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси», 2019. 163 с.
13. Податкова система: Навчальний посібник. [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
14. Податки та оподаткування: словник афоризмів / уклад.: А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Г. О. Партин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 124 с.

15. Глущенко А.С. Фінанси: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006. 2016. 439 с.
16. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Онищенко [та ін.] ; [за ред. В. О. Онищенко] ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. К.: ЦУЛ, 2016. 599 с.
17. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) [підручник]. За ред. В.О. Онищенко. В.О. Онищенко, А.Ю. Бережна, Л.О. Птащенко, І.Б. Чичкало-Кондрацька. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 600 с.
18. Благун І.Г. Фінанси: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 314 с.
19. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навч. посібник для студ. ВНЗ. К.: ЦНЛ, 2010. 352 с.
20. Венгер В.В. Фінанси: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 432 с.
21. Ковальчук С.В. Фінанси: навч. посіб. Львів: Новий Світ. 2000, 2006. 568 с.
22. Михайловська І.М. Гроші та кредит: навч. посіб. Львів: Новий Світ. 2000, 2014. 432 с.

Додаткова література

1. Lashchuk I.I. Theoretical and methodological aspects of anti-crisis management of the enterprise: Monograph. Lviv: "SPOLOM". 2022. 180 p.
2. Чугунов І., Кучер Г. Міжнародні фінанси в умовах глобалізації. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2020. № 6. С. 67–82.
3. Chugunov I., Makohon V. Fiscal strategy as an instrument of economic growth. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Vol. 5. No 3. pp. 213-217.
4. Ahnert T., Georg C.-P. (Toni Ahnert, Co-Pierre Georg) (2018). Information contagion and systemic risk. *Journal of Financial Stability* 35 (2018). 159–171 pp. URL: <http://www.toniahnert.com/InformationContagion.pdf>
5. Geoffrey J. Bannister; Jarkko Turunen; Malin Gardberg (2018). Dollarization and Financial Development International Monetary Fund. Working Paper No. 18/200 11.09.2018. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2018/09/11/Dollarization-and-Financial-Development-46164>
6. Radieva M. (2018) Institutional modernization of the global economy. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 4, No. 5, 2018. pp. 283–290.
7. Мазаракі А. А., Чугунов І. Я., Канєва Т. В. та ін. Державне фінансове регулювання економічних перетворень. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 376 с.
8. Кириленко О. П., Тулай О. І. Формування фінансового механізму сталого розвитку України. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 414 с.
9. Міжнародні фінанси: підручник. / Горбач Л. М., Плотніков О. В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 528 с.
10. Онисько С.М. Фінанси підприємства: підруч. Львів: Магнолія. 2006, 2016. 367 с.

11. Онисько С.М. Фінанси підприємств: практикум; за заг. ред. С.М. Онисько. Львів: Магнолія. 2006, 2016. 308 с.
  12. Аранчій В.І. Гроші і кредит: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 364 с.
  13. Бандурка А.М. Гроші і кредит: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 380 с.
  14. Коваленко Д. І. Гроші і кредит: теорія і практика К. : Ліра-К, 2015. 360 с.
  15. Карпінський Б.А. Фінансова система: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 280 с.
  16. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 224 с.
  17. Місцеві фінанси: підруч. / за ред. проф. О. Б. Жихор, проф. О. П. Кириленко. К.: УБС НБУ, 2015. 579 с.
  18. Михайловська С.М. Фінанси в схемах і таблицях: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 386 с.
  19. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. С.М. Еш. К.: Ліра-К, 2014. 698 с.
  20. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2014. 208 с.
  21. Петрович Й.М. Економіка і фінанси підприємств: підручник; за заг. ред. Й.М. Петровича. Львів: Магнолія. 2006, 2014. 406 с.
  22. Вірван Л.А. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 216 с.
  23. Міжнародні фінанси: навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю. Г. Київ–Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. 348 с.
  24. Якушик І. Д. Міжнародні фінанси: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Київ: Леся, 2014. 547 с.
  25. Д'якова І.І. Міжнародні фінанси. К.: КНЕУ, 2013. 548 с.
  26. Козак Ю. Г. Міжнародні фінанси. К.: ЦУЛ, 2013. 388 с.
  27. Князь С.В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. К. : Ліра-К, 2013. 364 с.
  28. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник. К.: ЦНЛ, 2013. 504 с.
- 10.
29. Михайловська І.І. Гроші і кредит: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 432 с.
  30. Сідельникова Л.П. Податкова система: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 604 с.
  31. Фінанси: навч. посіб. / за ред. В.І. Оспіщева. К.: Видавництво «Знання», 2008. 367 с.

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної ради України URL: www.rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua
5. Офіційний сайт Національного банку України URL: www.bank.gov.ua
6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України URL: sfs.gov.ua

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
8. Офіційний сайт Державної служби зайнятості URL: <https://www.dcz.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
10. Офіційний сайт Державної міграційної служби України URL: www.dmsu.gov.ua